

Odpowiedź na interpelację nr 29028

w sprawie zmiany zasad finansowania zadań związanych z wypłatą wynagrodzeń osobowych nauczycieli wraz z pochodnymi od wynagrodzeń

Odpowiadający: podsekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Maciej Kopeć

Warszawa, 12-02-2019

Szanowny Panie Pośle,

w odpowiedzi na interpelację uprzejmie wyjaśniam.

Z Konstytucji RP wynika dla ustawodawcy obowiązek zachowania proporcji między wysokością dochodów jednostek samorządu terytorialnego a zakresem przypadających im zadań oświatowych. Ustanawiając uprawnienie samorządu terytorialnego do działania na podstawie własnego budżetu i w imieniu własnym, ustawa zasadnicza powołuje równocześnie uogólnione źródło pokrycia skutków finansowania zadań z tytułu realizacji przepisów ustaw, pozostawiając kluczowe decyzje organom stanowiącym jednostek samorządu terytorialnego. Z zasady tej nie można jednak wywodzić obowiązku dla władzy ustawodawczej i wykonawczej do powoływania odrębnych źródeł finansowania realizacji niektórych obszarów pozostających zadaniami własnymi samorządu (zadania oświatowe), a zwłaszcza odzwierciedlających wysokość ponoszonych w danym samorządzie wydatków.

Istnieje jedno uogólnione źródło finansowania zadań własnych samorządu terytorialnego – łączne dochody. Dochodami samorządów terytorialnych, w myśl art. 167 ust. 2 Konstytucji RP, są: dochody własne, subwencje ogólne (w tym część oświatowa tej subwencji) oraz dotacje celowe z budżetu państwa. Sposób finansowania zadań oświatowych jest powiązany ze swobodą jednostek samorządu terytorialnego w kształtowaniu lokalnej polityki oświatowej. Właściwe organy samorządowe posiadając stosowne kompetencje do podejmowania decyzji w zakresie realizacji zadań oświatowych na swoim terenie, mają wpływ m.in. na kształtowanie zarówno liczby nauczycieli a także określają wysokości niektórych dodatków do wynagrodzenia nauczycieli. Decyzje samorządów, zarówno te podejmowane w przeszłości jak również obecnie, mają kluczowy wpływ na poziom finansowania zadań oświatowych w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego.

Wprowadzenie obowiązku pokrywania z budżetu państwa, kosztów wynagrodzeń nauczycieli, będących pracownikami samorządowych jednostek organizacyjnych, wymagałoby równoczesnego wprowadzenia nowych mechanizmów zabezpieczających budżet przed niekontrolowanym wzrostem wydatków z tego tytułu. Oznaczałoby to konieczność wprowadzenia kontroli administracji rządowej nad prawidłowością zatrudniania nauczycieli oraz określenia standardów, według których zatrudnienie miałoby następować. Takie działania pozbawiłyby samorząd terytorialny swobody w zakresie sposobu realizacji zadań własnych w obszarze oświaty i uniemożliwiłyby kształtowanie polityki uwzględniającej lokalne uwarunkowania i potrzeby.

Jednocześnie informuję, że łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok 2019 wynosi 45.907.494 tys. zł. Jest ona wyższa w odniesieniu do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej uwzględnionej w ustawie budżetowej na rok

2018 (43.075.129 tys. zł) o 2.832.365 tys. zł, tj. o 6,6%. W kwocie subwencji oświatowej na 2019 r. zostało uwzględnione podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli o 5% od 1 stycznia 2019 roku z uwzględnieniem skutków przechodzących na rok 2019 podwyżek wynagrodzeń dla nauczycieli wdrożonych od 1 kwietnia 2018 r.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

Maciej Kopec

Podsekretarz Stanu